

คู่มือการปฏิบัติงาน
การปฐมนิเทศเด็กและเยาวชน
ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

คู่มือการปฏิบัติงาน

การปฐมนิเทศเด็กและเยาวชน
ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานการปฐมพยาบาลเด็กและเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ประกาศใช้คู่มือกระบวนการงานในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ไม่มีสถานแรกรับ กระบวนการในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีสถานแรกรับ และกระบวนการในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๖ ไปแล้ว นั้น

ดังนั้นเพื่อให้บุคลากรในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีแนวทางในการดำเนินงานและปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนได้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงได้จัดทำคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับคู่มือกระบวนการที่ได้ประกาศใช้ดังกล่าวข้างต้น โดยให้ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานการปฐมพยาบาลเด็กและเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนนับตั้งแต่วันที่ประกาศใช้เป็นต้นไป

(นายฐานิส ศรียะพันธ์)

อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

วัตถุประสงค์.....	๑
ขอบเขต.....	๑
คำนิยาม.....	๑
ความรับผิดชอบ.....	๑
ระเบียบปฏิบัติ.....	๑
ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ.....	๒
เอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง.....	๔
แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง.....	๔
เอกสารบันทึก.....	๔
วิธีการติดตาม.....	๔
ภาคผนวก.....	๕

๑. วัตถุประสงค์ เพื่อให้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใจใหม่ของศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

๒. ขอบเขต ครอบคลุมทุกศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๓. คำนิยาม

การปฐมนิเทศเด็กและเยาวชน หมายถึง การให้ความรู้ ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ในเรื่อง กฎระเบียบ ความเป็นอยู่ สิทธิ หน้าที่ สิทธิประโยชน์ ประโยชน์ การลงโทษ การตัดสิทธิประโยชน์ การตัดประโยชน์ การขอรับบริการอันเป็นประโยชน์ต่อเด็ก/เยาวชน การให้การสงเคราะห์ และการดูแลเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ

ผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

นักวิชาชีพ หมายถึง บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ในทุกสาขาวิชาชีพ ได้แก่ นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ ด้านสายสามัญ สายวิชาชีพ พ่อบ้านหรือแม่บ้าน นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ

เด็กและเยาวชน หมายถึง เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมฯ ในช่วงระยะเวลา ๑ สัปดาห์แรก

๔. ความรับผิดชอบ

ผู้อำนวยการ สั่งการและ เข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใจใหม่

ผู้ช่วยผู้อำนวยการ กำกับดูแล และเข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใจใหม่

นักวิชาชีพ เข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใจใหม่ และควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน

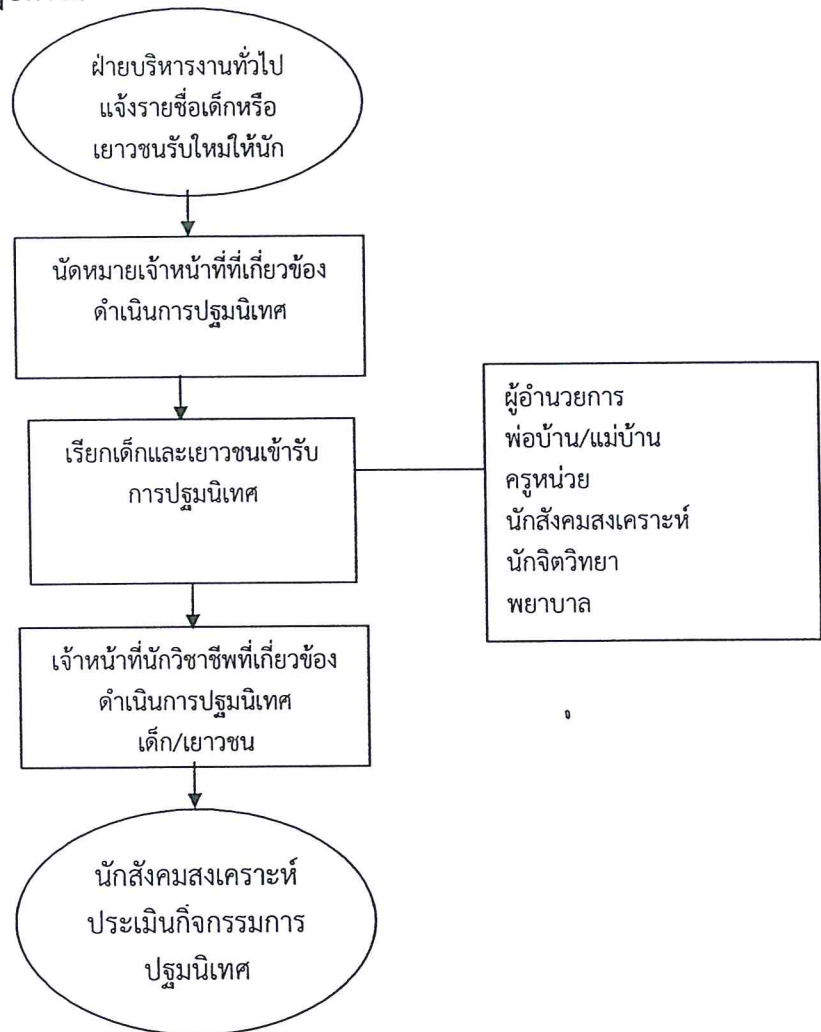
๕. ระเบียบปฏิบัติ ระเบียบที่อ้างอิง หรือมาตรฐานต่าง ๆ / ความสอดคล้อง และปฏิบัติตาม

- มาตรฐานการดำเนินงานและปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนกระทำผิดของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.๒๕๕๑

- พรบ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

- ระเบียบและกฎกระทรวงของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.๒๕๕๔

๖. ขั้นตอนและรายละเอียดการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการดำเนินการ

๑. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป/ทะเบียนแจ้งและส่งรายชื่อเด็กและเยาวชนเข้าใหม่ช่วงสัปดาห์แรกให้กับนักสังคมสงเคราะห์

๒. ฝ่ายบริหารงานทั่วไปนัดหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนตามตารางกิจกรรมของศูนย์ฝึกและอบรมฯ

๓. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ/พ่อบ้านเรียกเด็กและเยาวชนเข้ารับการปฐมนิเทศที่ห้องกิจกรรมพร้อมให้เด็กและเยาวชนเซ็นชื่อ-นามสกุล ในใบเข้าร่วมกิจกรรม

๔. นักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องดำเนินการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนโดยเริ่มจาก

- ผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ กล่าวต้อนรับเด็กและเยาวชนและให้โอวาทในการอยู่ร่วมกันในศูนย์ฝึกและอบรม

- หัวหน้างานอภิบาลและการพินิจหรือพ่อบ้าน/แม่บ้าน ให้ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบ ความเป็นอยู่ สิทธิพื้นฐาน สิทธิประโยชน์ในเรื่อง การกลับเยี่ยมบ้าน กิจกรรมในส่วนที่พ่อบ้านดำเนินการ การให้ญาติเข้าเยี่ยมเด็กและเยาวชน และการเพิ่มและลดคะแนนด้านความประพฤติของเด็กและเยาวชน

- หัวหน้าการศึกษาหรือครูหน่วยสามัญ ครูหน่วยวิชาชีพ ให้ความรู้ในเรื่องการเรียนการสอนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ หลักเกณฑ์การเข้าเรียนในแต่ละหน่วยเรียนและการวัดประเมินผลการเรียน การให้ความรู้ในเรื่องครูที่ปรึกษา การประเมินการเลื่อนชั้น การประเมินผลการฝึกอบรมและการเขียนรายงานเสนอศาลทุก ๖ เดือน รายงานชั้นต่ำ การขยายการฝึกอบรม การปล่อยปกติ การย้ายสถานที่ฝึกอบรม

- นักสังคมสงเคราะห์ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิประโยชน์ การลดวันฝึกอบรม การพักการฝึกอบรม การขอลปล่อยก่อนกำหนด การให้บริการทางสังคมสงเคราะห์แก่เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง การเข้าร่วมกิจกรรมของนักสังคมสงเคราะห์ การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมและความก้าวหน้าในการฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การติดตามภายหลังปล่อย

- นักจิตวิทยา ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำจำแนก การวางแผนการบำบัด แก้ไข พื้นฟูของเด็ก/เยาวชนและผู้ปกครอง การเข้ารับการบำบัดแก้ไขเด็ก เยาวชนและผู้ปกครอง การปรับตัว การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับนักจิตวิทยา การให้คำปรึกษา การประเมินผลการบำบัด แก้ไขฟื้นฟู ในส่วนของนักจิตวิทยา

- พยาบาล ให้ความรู้ในเรื่องการดูแลสุขภาพสุขภาพอนามัย การเข้ากลุ่มบำบัดยาเสพติด การประเมินผลด้านสุขภาพ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลการฝึกอบรมในส่วนของพยาบาล

๕. นักสังคมสงเคราะห์ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนและส่งให้ครูที่ปรึกษารวบรวมในสมุดประจำตัวของเด็กและเยาวชน

เนื้อหาในการปฐมนิเทศ

๑. ตามแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานในศูนย์ฝึกและอบรม

๒. ตามแนวทางกฎกระทรวง ว่าด้วยการลงทัณฑ์ และการให้สิทธิประโยชน์

๓. ตามแนวทางการเข้ารับการเรียนการสอนของครูหน่วย

๔. ตามแนวทางการดำเนินการครูที่ปรึกษา

๗. เอกสารอ้างอิงที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบต่าง ๆ

- แนวทางการดำเนินงานในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
- มาตรฐานการดำเนินงานและการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ.๒๕๕๑

๘. แบบฟอร์มที่เกี่ยวข้อง แบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึก

- แบบรายชื่อเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเข้าใหม่
- แบบรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่
- แบบประเมินกิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่

๙. เอกสารบันทึก

ชื่อเอกสาร	ผู้รับผิดชอบ	สถานที่จัดเก็บ	ระยะเวลาจัดเก็บ	วิธีจัดเก็บ
-แบบรายชื่อเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเข้าใหม่	นักสังคมสงเคราะห์	หน่วยสังคมสงเคราะห์	๒ ปี	เรียงตามตัวอักษร รายชื่อเด็ก/เยาวชน
-แบบรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่	นักสังคมสงเคราะห์	หน่วยสังคมสงเคราะห์	๒ ปี	เรียงตามตัวอักษร รายชื่อเด็ก/เยาวชน
-แบบประเมินกิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่	นักสังคมสงเคราะห์	หน่วยสังคมสงเคราะห์	๒ ปี	เรียงตามตัวอักษร รายชื่อของเด็ก/เยาวชน

๑๐. วิธีการติดตาม (ถ้ามี) จากจุดควบคุมที่กำหนดไว้

ข้อกำหนด	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ความถี่	เอกสารที่ใช้ในการจัดเก็บ	ผู้รับผิดชอบการรายงาน
๑. เด็กและเยาวชนที่เข้าใหม่๑สัปดาห์แรกได้รับการปฐมนิเทศทุกราย	ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่เข้าใหม่๑สัปดาห์แรกได้รับการปฐมนิเทศ	ร้อยละ ๑๐๐	รายเดือน	-แบบรายชื่อเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเข้าใหม่	นักสังคมสงเคราะห์

ภาคผนวก

แบบรายชื่อเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเข้าใหม่

วันที่..... สถานที่.....

[illegible]

แบบรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่

วันที่..... สถานที่.....

[illegible]

แบบประเมินกิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใจใหม่

วันที่..... สถานที่.....

กรุณาทำเครื่องหมาย / ในช่องว่างที่ท่านคิดว่าตรงกับความรู้สึกของท่าน

รายการ	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด
๑. ท่านมีความรู้และมีความเข้าใจในเรื่องการปฐมนิเทศ					
๒. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ การปฏิบัติตน และสิทธิประโยชน์ กฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ					
๓. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในศูนย์ฝึกฯ					
๔. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการวางแผนบำบัด แก้ไขฟื้นฟูและการจัดกิจกรรมบำบัดให้กับเด็กและเยาวชน					
๕. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลตนเองและการเข้ารับการรักษายาบาลในระหว่างอยู่ศูนย์ฝึกฯ					
๖. ท่านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรับบริการการรับบริการ สงเคราะห์ช่วยเหลือ					
๗. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปรับตัวและการลดความวิตกกังวลของเด็กและเยาวชนในระหว่างอยู่ศูนย์ฝึกฯ					

- ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการจัดกิจกรรม ปฐมนิเทศให้กับเด็กและเยาวชนเข้าใหม่ และผู้ปกครอง

กิจกรรมการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่และผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้ปกครอง และ เด็กและเยาวชน ลดความวิตกกังวลในการที่เด็กและเยาวชนเข้ารับการฝึกและอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมฯ
๒. เพื่อให้ผู้ปกครอง และเด็กและเยาวชน ได้รู้และเข้าใจในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของเด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง เมื่อเด็กและเยาวชนอยู่รับการฝึกและอบรมที่ศูนย์ฝึกฯ
๓. เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ในเรื่องกฎระเบียบ การให้บริการของศูนย์ฝึกฯ และวิธีอบรมดูแลบุตรหลานในเบื้องต้น
๔. เพื่อลดปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเข้าใหม่และลดการหลบหนีของเด็กและเยาวชนเข้าใหม่

รูปแบบกิจกรรม

การจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้กับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง จะแบ่งเป็น ๓ ช่วงคือ ช่วงที่ ๑ จะเป็นกิจกรรมละลายพฤติกรรม ช่วงที่ ๒ เป็นการบรรยายเนื้อหาของการปฐมนิเทศ ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

กิจกรรมช่วงที่ ๑ การละลายพฤติกรรม

กิจกรรมที่ ๑ ผีเสื้อแดกรัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างเด็กและเยาวชน กับผู้ปกครอง และผู้ปกครองกับผู้ปกครอง
๒. เป็นการกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนตื่นตัวก่อนเข้าสู่กิจกรรมหลัก
๓. เพื่อสร้างความสนุกสนานและฝึกให้มีสมาธิในการรับฟัง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มแนะนำตัวและให้ทุกคนแนะนำตัว
๒. ผู้นำกลุ่ม กำหนดให้ผู้ปกครองเป็นรังผึ้ง และให้เด็กและเยาวชนเป็นผีเสื้อ ให้ผู้ปกครองซึ่งเป็นรังผึ้งจับมือประสานกัน ส่วนคนเป็นผีเสื้อจะเข้าไปอยู่ในรัง จากนั้น นักสังคมสงเคราะห์อธิบายวิธีการเล่น โดยถ้าใช้คำพูดว่า ผีเสื้อเปลี่ยนรัง หมายความว่าคนที่เป้นผึ้งซึ่งอยู่ในรังจะต้องย้ายตัวเองไปอยู่รังใหม่ ในขณะที่รังผึ้งต้องยืนอยู่เฉยๆ ถ้าใช้คำว่า รังเปลี่ยนผึ้ง หมายความว่า ให้คนที่เป้นรังจับมือกันไปหาผึ้งตัวใหม่ ถ้าใช้คำว่า ผีเสื้อแดกรัง หมายความว่า ให้คนที่เป้นรังและผึ้งเปลี่ยนตำแหน่งกัน โดยคนที่เป้นผึ้งต้องกลับมาเป้นรัง คนที่เป้นรังจะต้องเปลี่ยนเป้นผึ้ง
๓. จากนั้นผู้นำกลุ่ม เริ่มกิจกรรมตามข้อ ๒ โดยสลับประโยคไปมาจนได้เวลา สัก ๑๐ นาที จากนั้นก็เปลี่ยนเป้นกิจกรรมที่ ๒

กิจกรรมที่ ๒ กำมือ

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้าใจวิธีการดูแลลูก หลาน ในเบื้องต้น

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มให้ผู้ปกครองกำมือจากนั้นก็ถามความรู้สึกของผู้ปกครองว่ารู้สึกอย่างไร โดยสุ่มตัวอย่าง สัก ๓-๔ คน
๒. จากนั้นให้ผู้ปกครองชูมือทั้ง ๒ ข้างและให้กำมือจากนั้นให้กำมือให้แน่นที่สุด ไว้ ๒-๓ นาที
๓. ผู้นำกลุ่มสอบถามผู้ปกครองถึงความรู้สึกในขณะที่กำมืออยู่ว่ารู้สึกอย่างไร
๔. จากนั้นจึงให้ผู้ปกครองค่อยๆ คลายมือออก และคลายมือออกให้สุด
๕. ผู้นำกลุ่มสอบถามผู้ปกครองถึงความรู้สึกในขณะที่คลายมือ
๖. จากนั้นผู้นำกลุ่มจึงสรุปกิจกรรม
๗. ผู้นำกลุ่มให้ผู้ปกครองได้พูดถึงการดูแลลูก หลานของตนเองก่อนหน้าที่เด็กและเยาวชนจะถูกจับ และหลังจากนี้ไปผู้ปกครองจะดูแลเด็กและเยาวชนอย่างไร

สรุปกิจกรรม

ในการอบรมเลี้ยงดูลูกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นนั้น เราจะใช้วิธีการบังคับอย่างเดียวคงไม่ได้ เพราะจะทำให้ลูกเรารู้สึกอึดอัด และเกิดความเครียด ไม่อยากอยู่บ้าน หรือไม่อยากพูดคุยกับคนในบ้าน เช่นเดียวกับการกำมือให้แน่น แต่หากเราคลายมือออก เราจะรู้สึกสบายขึ้น เช่นเดียวกับการอบรมเลี้ยงดูลูกบางครั้งเราจะต้องผ่อนปรนบ้าง แต่บางครั้งเราจะต้องเข้มงวดบ้าง ก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เหมือนกับเด็กและเยาวชนที่เข้ามาอยู่ในศูนย์ฝึกฯ ในตอนนี้ ไม่สามารถไปไหนได้ ดังนั้น ผู้ปกครองจะต้องรู้จักวิธีการพูดคุย ในช่วงจังหวะที่เขาารู้สึกว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่รัก และห่วงใยเขาที่สุด ไม่ใช่เป็นการพูดตำหนิ แต่จะต้องพูดคุยให้กำลังใจ ไม่ให้เขารู้สึกสิ้นหวัง ท้อแท้ แต่จะช่วยกันแก้ไขปัญหา ได้อย่างไร

กิจกรรมช่วงที่ ๒ การให้ความรู้กับผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนในเรื่องการปฐมนิเทศเด็กและเยาวชนเข้าใหม่

นักวิชาชีพจะเป็นผู้บรรยายให้เนื้อหาที่ผู้ปกครอง และเด็กและเยาวชน ควรทราบเพื่อให้ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ได้มีความรู้ ความเข้าใจในการอยู่ในศูนย์ฝึกฯ เพื่อใช้ในการดูแลเด็กและเยาวชน และช่วยกันพัฒนาเด็กและเยาวชนไม่ให้กระทำความผิดกฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ

การปฐมนิเทศผู้ปกครอง เด็กและเยาวชนเข้าใหม่ โดยเริ่มจาก

- ผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ กล่าวต้อนรับเด็กและเยาวชนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ฝึกและอบรมฯ ในภาพรวม
- หัวหน้างานอภิบาลและการพินิจ หรือพ่อบ้าน/แม่บ้าน ให้ความรู้ในเรื่องกฎระเบียบ ความเป็นอยู่ สิทธิพื้นฐาน สิทธิประโยชน์ในเรื่อง การกลับเยี่ยมบ้าน กิจกรรมในส่วนที่พ่อบ้านดำเนินการ การเข้าเยี่ยมเด็กและเยาวชน และการเพิ่มและลดคะแนนด้านความประพฤติของเด็กและเยาวชน
- หัวหน้าการศึกษาหรือครูหน่วยสามัญ ครูหน่วยวิชาชีพ ให้ความรู้ในเรื่องการเรียนการสอนในศูนย์ฝึกและอบรมฯ หลักเกณฑ์การเข้าเรียนในแต่ละหน่วยเรียนและการวัดประเมินผลการเรียน การให้ความรู้ในเรื่องครูที่ปรึกษา การประเมินการเลื่อนชั้น การประเมินผลการฝึกอบรมและการเขียนรายงานเสนอศาลทุก ๖

เดือน รายงานขั้นต่ำ การขยายการฝึกอบรม การได้รับสิทธิออกไปภายนอกศูนย์ฝึกและอบรม การกลับเยี่ยมบ้าน

- นักสังคมสงเคราะห์ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิผลประโยชน์ การลดวันฝึกอบรม การพักการฝึกอบรม การขอลดก่อนกำหนด การรับบริการทางสงเคราะห์ของเด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง การเข้าร่วมกิจกรรมของนักสังคมสงเคราะห์ การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมและความก้าวหน้าในการฝึกอบรม การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย การติดตามภายหลังปล่อย

- นักจิตวิทยา ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำจำแนก การวางแผนการบำบัด แก้ไข พื้นฟูของเด็ก/เยาวชนและผู้ปกครอง การเข้ารับการบำบัดแก้ไขเด็ก เยาวชนและผู้ปกครอง การปรับตัว การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับนักจิตวิทยา การให้คำปรึกษา การประเมินผลการบำบัด แก้ไขฟื้นฟู ในส่วนของนักจิตวิทยา

- พยาบาล ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดูแลสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชน การใช้สิทธิการรักษา การเข้ากลุ่มบำบัดยาเสพติด การประเมินผลด้านสุขภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมของเด็กและเยาวชน และการประเมินผลการฝึกอบรมของเด็กและเยาวชนในส่วนของพยาบาล การรักษาดูแลสุขภาพของเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกและภายหลังปล่อย การออกไปรักษาตัวภายนอกศูนย์ฝึกและอบรมฯ

นักสังคมสงเคราะห์ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองส่งให้ครูที่ปรึกษารวบรวมไว้ในสมุดประจำตัวของเด็กและเยาวชน

ตัวอย่างเนื้อหาในการปฐมนิเทศ

๑. ตามแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานในศูนย์ฝึกและอบรม

๒. ตามระเบียบของกรมพินิจฯ

- ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกไปศึกษาในสถานศึกษาประเภทไปมานอกสถานพินิจพ.ศ. ๒๕๕๔

- ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยหลักสูตรการฝึกอบรมเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔

- ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยการอนุญาตให้เด็กหรือเยาวชนออกนอกสถานพินิจเป็นครั้งคราวพ.ศ. ๒๕๕๔

- ระเบียบกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนว่าด้วยประโยชน์ที่เด็กหรือเยาวชนได้รับ และการปฏิบัติตนระหว่างที่ได้รับประโยชน์ พ.ศ.๒๕๕๔

- ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการลงทัณฑ์แก่เด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔

๓. ตามแนวทางการเข้ารับกิจกรรม การเรียนการสอน

๔. ตามแนวทางการดำเนินการครูที่ปรึกษา

๑. สาเหตุที่เด็กและเยาวชนเข้ามาอยู่ที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพราะเหตุใด อันเนื่องมาจากการถูกจับกุม ฟ้องศาล และศาลมีคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม บางกรณีอาจถูกฝากกักมาจากสถานพินิจฯ เนื่องจากมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เป็นต้น

๒. ความเป็นอยู่ในศูนย์ฝึกฯ กฎระเบียบ

๓. สิทธิและหน้าที่ ของเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนจะได้รับสิทธิต่างๆที่ศูนย์ฝึกฯกำหนดให้ดังนี้

๑. การได้รับสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็น เสื้อผ้า ๓ ชุด กางเกงใน ๓ ตัว ผ้าขนหนู ๑ ผืน สบู่ ยาสีฟัน
๒. เด็กและเยาวชนจะได้รับการจำแนกประเภทเพื่อหาสาเหตุการกระทำผิด และแก้ไขฟื้นฟูตามสภาพของปัญหาความจำเป็น
๓. เด็กและเยาวชนจะได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้น และได้รับสิทธิตามชั้นที่ตนเองอยู่
๔. เด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่สามารถเขียนคำร้องขอออกไปศึกษาต่อภายนอกได้ แต่ทั้งนี้การศึกษานั้นจะต้องไม่มีการเรียนการสอนที่ศูนย์ฝึกฯมีอยู่ อาทิ การเรียนระดับ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี ซึ่งจะพิจารณาจากคุณสมบัติของเด็กและเยาวชน การอยู่รับการฝึกอบรมมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ เดือน และความประพฤติของเด็กและเยาวชน และศาลพิจารณานุญาตให้ออกไปศึกษาต่อ แบบเข้าไป เย็นกลับ
๕. การย้ายศูนย์ฝึกฯ หากเด็กและเยาวชนและผู้ปกครองมีความประสงค์จะย้ายศูนย์ฝึกฯ ไปอยู่ใกล้ภูมิลำเนา จะต้องมิศูนย์ฝึกฯที่อยู่ใกล้ภูมิลำเนานั้นด้วย และศาลอนุญาต แต่หากเด็กและเยาวชนและผู้ปกครองมีความประสงค์จะขอย้ายไปศูนย์ฝึกฯในส่วนกลาง อาทิ บ้านกาญจนาภิเษก บ้านสิรินธร

หน้าที่ของเด็กและเยาวชน

คือ จะต้องประพฤติตนอยู่ในกฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ เคารพเชื่อฟังครูหน่วยและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฝึกฯ และเข้ารับการบำบัดแก้ไข ฟื้นฟูตามกิจกรรมที่ทางศูนย์ฝึกฯกำหนดไว้ ช่วยกันรักษาดูแลอุปกรณ์เครื่องใช้ อาคารสถานที่ของศูนย์ฝึกฯให้อยู่ในสภาพดี ใช้การได้ และพัฒนาตนเองให้เป็นเด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติดีพร้อมที่จะกลับไปสู่สังคม ฯ

๔. สิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง

๔.๑ ผู้ปกครองที่จะเขียนคำร้องขอให้เด็กและเยาวชนออกไปภายนอกดังนี้

๑. ออกไปศึกษาต่อ
๒. ออกไปร่วมงานศพญาติ เช่น ปู่ ย่า ตายาย พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กและเยาวชนศูนย์ฝึกฯจะพิจารณาตามความเหมาะสมโดยดูจากความประพฤติของเด็กและเยาวชนร่วมด้วย
๓. ออกไปรักษาตัวภายนอก หากเด็กและเยาวชนมีอาการเจ็บป่วย มีใบนัดจากทางโรงพยาบาลที่จะต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง หรือมีอาการที่ทางศูนย์ฝึกฯไม่สามารถดูแลได้ ผู้ปกครองสามารถเขียนคำร้องของนำเด็กและเยาวชนออกไปรักษาต่อภายนอกได้ แต่ทั้งนี้จะต้องการพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้อำนวยการของศูนย์ฝึกฯ

๔.๒ การเข้าเยี่ยมเด็กและเยาวชน ผู้ปกครองสามารถมาเยี่ยมเด็กและเยาวชนได้ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ตั้งแต่เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. โดยเยี่ยมได้รอบละ ๓๐ นาทีต่อครอบครัว ครอบครัวสามารถเข้าเยี่ยมได้ไม่เกิน ๒ คน บุคคลที่จะนำมาเยี่ยมได้จะต้องเป็นผู้ที่ทางศูนย์ฝึกฯอนุญาต เท่านั้น ซึ่งศูนย์ฝึกฯอนุญาตให้ผู้ที่มาเยี่ยมเด็กและเยาวชน จำนวน ๗ คนและต้องแนบเอกสารหลักฐานบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านด้วย ในระหว่างการเยี่ยมผู้ปกครองสามารถนำของกินของใช้มาให้กับเด็กและเยาวชนได้ แต่ห้ามนำของผิดกฎระเบียบมาโดยเด็ดขาด เช่น ยาตั้ง บุหรี่ ยาเสพติด เงินสด อาวุธ หรืออุปกรณ์ที่จะสามารถใช้เป็นอาวุธ เป็นต้น

หน้าที่ของผู้ปกครอง

เข้าเยี่ยมเด็กและเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ (ยกเว้นกรณีถูกห้าม) ช่วยส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน ประพฤติตนอยู่ในกฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนการฝึกอบรมของเด็กและเยาวชน เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่ศูนย์ฝึกกำหนดให้ ผู้ปกครองจะต้องไม่นำของผิดกฎระเบียบหรือให้สิ่งของที่ผิดกฎระเบียบแก่เด็กและเยาวชนเช่น ยาตั้ง บุหรี่ เงินสด ยาเสพติด เพราะจะทำให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดกฎระเบียบและถูกทำโทษ และไม่สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนคิดหลบหนี หากเด็กและเยาวชนหลบหนีหรือไม่กลับเข้ารับการฝึกอบรมผู้ปกครองจะต้องแจ้งให้ทางศูนย์ฝึกทราบโดยด่วน และพาเด็กและเยาวชน กลับมารับการฝึกอบรมตามคำสั่งศาล

ในขณะที่เด็กและเยาวชนอยู่รับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกฯ ผู้ปกครองต้องคอยดูแลเด็กและเยาวชน หมั่นสอบถามความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน จากตัวเด็กเอง เพื่อนของเด็ก และพ่อแม่ ครูหน่วย นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ในเรื่องความประพฤติของเด็กและเยาวชน หากพบปัญหาจะได้แก้ไข หรือบอกเจ้าหน้าที่ให้ช่วยแก้ไข และสอบถามในเรื่องระดับชั้นของเด็กและเยาวชนว่ามีความก้าวหน้าหรือไม่ การเข้าหน่วยเรียน หากเด็กและเยาวชนเปลี่ยนหน่วยเช่นเด็กและเยาวชนอยู่รับการฝึกอบรมมาแล้ว ๖ เดือน บอกผู้ปกครองว่าตนเองอยู่หน่วยโยธา นั้นแสดงว่าเด็กและเยาวชนประพฤติตนผิดกฎระเบียบของศูนย์ฝึกฯ ผู้ปกครองต้องคอยสังเกตการเปลี่ยนของเด็กและเยาวชน ว่ามีพฤติกรรมเปลี่ยนไปจากเดิม(ในทางไม่ดีขึ้น) อาจขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่เพื่อให้ความช่วยเหลือในระยะต้นๆ จะดีกว่า หากปล่อยไว้อาจทำให้เด็กและเยาวชน กระทำความผิดมากขึ้น จนถึงขั้นต้องย้ายไปอยู่ศูนย์ฝึกฯอื่น เพื่อเป็นการทำโทษเด็กและเยาวชน หรือถูกส่งไปเรือนจำ ดังนั้นผู้ปกครองควรให้กำลังใจเด็กและเยาวชนในการอยู่รับการฝึกอบรม และเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศูนย์ฝึกฯเรียนเชิญ หรือเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อประโยชน์สำหรับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ในการได้เข้ามาดูแลเด็กและเยาวชนอย่างใกล้ชิด

๕. การให้บริการ

เด็กและเยาวชนสามารถใช้บริการห้องสมุด และหน่วยพละ ได้ตามวันเวลาที่กำหนด ในส่วนของนักสังคมสงเคราะห์เด็กและเยาวชนสามารถใช้บริการได้ในช่วง เวลา บ่ายโมงเป็นต้นไป หรือหากมีเหตุต้องขอพบนักสังคมสงเคราะห์เป็นเรื่องเร่งด่วนสามารถใช้บริการได้นอกเหนือเวลาที่กำหนดไว้ ส่วนนักจิตวิทยาสามารถขอรับความช่วยเหลือหรือคำปรึกษาได้ตามเวลาที่กำหนด ในส่วนของผู้ปกครองสามารถขอพบและโทรศัพท์มาสอบถามกับนักสังคมสงเคราะห์ได้ตามวัน เวลาราชการ และในส่วนของคำร้องผู้ปกครองสามารถมาเขียนคำร้องได้ในวัน เวลาราชการ ซึ่งในส่วนนี้นักสังคมสงเคราะห์จะเป็นผู้สอบถามและตรวจสอบในเบื้องต้น ในส่วนการรักษาพยาบาล ศูนย์ฝึกฯมีบริการหน่วยพยาบาล มีพยาบาลเป็นจำโดยจะดูแลตรวจเช็คสุขภาพของเด็กและเยาวชน ให้การรักษาพยาบาลในเบื้องต้น เช่นทำแผล รักษาอาการโรคผิวหนัง จ่ายยาเบื้องต้น หากเด็กและเยาวชนมีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือมีการเจ็บป่วยรุนแรงจะนำส่งโรงพยาบาล ทั้งนี้จะแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ ดังนั้นผู้ปกครองจะต้องนำเอกสารของเด็กและเยาวชนมาให้ศูนย์ฝึกฯ เก็บไว้ดังนี้ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของเด็กและเยาวชน สำเนาทะเบียนบ้าน บัตรประกันสุขภาพ(บัตรทองหรือบัตร ๓๐ บาท) เพื่อเกิดภาวะฉุกเฉินที่มีเด็กและเยาวชนทะเลาะวิวาทกันถึงขั้นรุนแรงที่จะต้องส่งโรงพยาบาลโดยด่วนซึ่งไม่สามารถรอผู้ปกครองมาทำเรื่องได้

๖. เกี่ยวกับคดี

ในกรณีเด็กและเยาวชนถูกตัดสินให้เข้ารับการฝึกและอบรม ผู้ปกครองสามารถยื่นคำร้องของอุทธรณ์และฎีกาต่อศาลเยาวชนและครอบครัวภายใน ๑ เดือนหลังจากที่มีคำพิพากษาของศาลชั้นต้น และในระหว่างนี้สามารถขออนุญาตศาลประกันตัวออกไปเพื่อสู้ คดีได้ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศาลจะรับพิจารณาหรือไม่

เด็กและเยาวชนที่มีความประพฤติดี ตั้งใจรับการฝึกและอบรม อยู่รับการฝึกอบรมมาแล้วถึงหนึ่งของระยะการฝึกอบรมเมื่อเด็กและเยาวชนขึ้นเกรด ๑ และสามารถรักษาสถานภาพติดต่อกัน ๒ ครั้ง และคณะกรรมการสหวิชาชีพเสนอแนะให้ลดวันฝึกอบรม ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน หรือได้ทำความชอบเป็นพิเศษ ได้รับการลดวันฝึกอบรมครั้งละไม่เกิน ๑๐ วัน

กรณี เด็กและเยาวชนมีชั้นต่ำ ขั้นสูง

ก่อนจะถึงกำหนดชั้นต่ำ ๑ เดือน ครูที่ปรึกษาจะเรียกเด็กและเยาวชนมาสอบถามและประเมินความก้าวหน้าในการฝึกและอบรมจากคณะกรรมการ พร้อมทั้งเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จากนั้นจะรายงานผลการฝึกอบรมของเด็กและเยาวชนให้ศาลทราบ ซึ่งผู้ปกครองจะต้องไปที่ศาลเยาวชนและครอบครัวที่เด็กและเยาวชนเคยพิพากษาไว้ เพื่อไปชี้แจงและรับฟังคำพิพากษาจากศาลว่าจะพิจารณาปล่อยในกำหนดชั้นต่ำ หรือไม่ หากเด็กและเยาวชนไม่ผ่านการพิจารณาจะต้องกลับมารับการฝึกและอบรมต่อที่ศูนย์ฝึกฯ ซึ่งทางศูนย์ฝึกฯ จะเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อ บำบัด แก้ไข พื้นฟูเด็กและเยาวชนอีกครั้ง แต่ทั้งนี้ถ้าเด็กและเยาวชนมีความประพฤติก้าวหน้า ผู้ปกครองให้ความสนใจ แก้ไข และสามารถกำกับดูแลเด็กและเยาวชนได้ เด็กและเยาวชนจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการของศูนย์ฝึกฯ เพื่อทำเรื่องขอปล่อยก่อนกำหนด

